

## Els verlinden

Beste vrienden, tot slot wil ik graag de overstap maken naar onze eigen stad, Leuven.

Het is een bijzondere stad om in te wonen. Het is

- overduidelijk een universiteitsstad: we tellen meer dan 56 000 studenten, de KU Leuven heeft meer dan 20 000 personeelsleden en vele spin-offs. We noemen onze stad dan ook graag een innovatieve kennisstad.
- We zijn ook een heel diverse stad: volgens de cijfers van Statistiek Vlaanderen hebben 18 000 inwoners niet de Belgische nationaliteit.
- En we zijn ook een rijke stad! We zijn met een lengte voorsprong de duurste centrumstad van Vlaanderen.

We hebben dus heel veel, maar als je in de spiegel kijkt die de armen ons voorhouden, blijken we een erg **arme** stad. "Achter honderden gevels in het stadscentrum schuilen vaak schrijnende verhalen. Leuven is vals clean.", kopte de nieuwssite van de VRT onlangs. Het programma 'Iedereen kiest' toonde aan hoeveel mensen er in onze stad worden uitgebuit door huisjesmelkers. Maar ook het grote aantal bejaarden die samenwonen in buildings zonder bezoek te krijgen... : het is een aanfluiting voor onze stad, voor onze rijke stad.

Het grote aantal bejaarden... : vaak praten we over de veroudering alsof het een probleem is. Maar in de eerste plaats is het goed nieuws: we hebben hier in België een lang perspectief voor ons. We zien ook in het WZC waar we wekelijks naartoe gaan dat verschillende ouderen het heel goed doen: zij gaan in op het aanbod dat gecreëerd wordt door de dienst animatie: gaan mee naar voetbalmatchen van DHL, gaan op daguitstap naar de zee enzoverder. Bij deze groet ik ook Daan van de dienst animatie van het WZC Eduard Rémy. Maar welke ouderen doen het het vaakst zo goed: diegenen die rijk zijn: rijk aan bezoek, rijk aan financiële middelen, ...

Toen we 5 jaar geleden naar het OCMW-woonzorgcentrum trokken en vroegen of we er een bejaarde konden bezoeken die geen bezoek meer kreeg, kregen we een lijst van zo'n 70 personen. We waren gechoqueerd!

Verouderen biedt een lang perspectief, maar het houdt dus ook een groot risico in: niet alleen fysiek, maar vooral en steeds meer eenzaamheid.

Deze zomer verschenen in Knack de nieuwe cijfers van het Nationaal Geluksonderzoek, waaruit bleek dat 46% van de Belgen zich eenzaam voelt. Een op drie Belgische huishoudens bestaat uit één persoon, tegen 2060 zal dat de helft zijn. Sinds dit jaar heeft Groot-Brittannië een minister van **Eenzaamheid**, maar ook in onze media is de vraag naar een aparte ministerpost voor dit probleem al gesteld.

Hoeveel eenzaamheid schuilt er achter onze Leuvense gevels?

Hoeveel waardevolle levens gaan er zo verloren in die grote gebouwen, midden in onze stad waar we dagelijks voorbij lopen. Hoeveel **talenten**? De eerste bejaarde die ik met mijn gezin bezocht, sprak nog amper toen we hem ontmoette. Hij was het verleerd. Hij weigerde ook stevast ons bezoek. Pas toen hij doorkreeg dat we bleven terugkomen en dat hij erop kon rekenen dat we ook de week erna zouden terugkomen, begon hij voorzichtig weer te hopen en te verwachten. In de jaren erna hoorden we hem opnieuw zinnen maken, eerst stotterend, nadien al vlotter. In het Nederlands, maar blijkbaar sprak hij ook Oekraïens, Russisch, Frans en Italiaans, en vlot!

Hoeveel levens en hoeveel talenten gaan er verloren in die buildings, in die **getto's van ouderen**?

In een woonzorgcentrum wordt er alles voor jou gedaan: je moet niet meer koken, wassen, strijken, ... Wat een luxe.

Maar is het ook echt een luxe? De uitspraak die wij het vaakst horen van de bejaarden die we bezoeken, is: "Wat zit ik hier te doen? Wat zitten wij hier te doen? **Iedereen wacht hier op de dood.**" Voor bejaarden die geen bezoek meer krijgen, valt er ook effectief niets meer te verwachten.

Sommigen willen ook niet meer wachten. Volgens het tweejaarlijks verslag van de Federale Controle- en Evaluatiecommissie Euthanasie stijgt het aantal euthanasiegevallen jaarlijks. De grootste groep waren patiënten ouder dan 80 jaar, waarbij het aantal euthanasiegevallen in woonzorgcentra blijft stijgen, alsook het aantal euthanasieaanvragen waarbij eenzaamheid een grote rol speelt.

Dan is de vraag: hebben we als maatschappij dan echt alles gedaan?

We kunnen het ons als inwoner van deze stad niet meer permitteren om weg te kijken en ons terug te trekken achter onze muren, in onze levens. We kunnen onze oren en ogen niet blijven sluiten voor het gebed, de pijn en verdriet van onze bejaarden.

We mogen niet diegenen geloven die zeggen dat er toch niks zal veranderen. We moeten durven dromen, groots dromen en tegelijkertijd met twee voeten in de realiteit staan en zien dat we wekelijks de wereld kunnen veranderen: van een Jeanne, Wladimir, Marcia, Marguerite, ... door hen wekelijks te bezoeken: 1,5u per week. Door samen Kerstavond te vieren en in de zomer samen op vakantie te gaan.

Door samen hun overleden vrienden te herdenken.

Door hun verjaardag niet te vergeten.

Onze bejaarde vrienden bezoeken, is zoals jullie konden zien **niet alleen een verhaal van geven**. Het is ook een verhaal van krijgen, het is een verrijking!

Het is een antipode tegen het fake model waarin je jong, knap, sociaal en succesvol moet zijn. Ouderdom confronteert je met je eigen manier van leven. Velen leven alsof er geen morgen is, alleen maar een langgerekte vandaag waarin we altijd jong zijn, zullen zijn en blijven. Maar door te praten met onze oude vrienden, leren we nadenken over het leven en wat we echt willen in het leven.

Wanneer Fedasil de deuren opende voor het asielcentrum in Lubbeek bezochten we ook elke week de vele vluchtelingen. En toen we dat jaar op vakantie gingen met onze bejaarde vrienden, vroegen we ook onze gevluchte families mee. Onze ouderen hadden sympathie voor die jonge gezinnen die op de **vlucht** waren, want zij kenden het gevaar van de oorlog en konden zich inleven.

- Van onze ouderen leren we de vrede te waarderen.
- Van onze gevluchte vrienden leren we dat vrede de grootste rijkdom is die we hier in Europa hebben. Want enkel diegenen die al lang in vrede leven, beschouwen de vrede als iets vanzelfsprekends.

Onze vakantie samen werd een krachtige vakantie: jongeren en ouderen samen, leeftijden van 2 tot 94, 11 verschillende nationaliteiten, verschillende religieuze achtergronden en toch allemaal samen als 1 familie. Onze gevluchte vrienden zorgden mee voor onze bejaarden alsof het hun eigen ouders of grootouders waren. Onze bejaarde vrienden hielpen mee met het eten of babysitten. Het was een **verbindende** vakantie, waarbij er geen onderscheid meer was tussen vrijwilligers en de geholpenen. Iedereen had zijn of haar taak en droeg zo bij aan de vakantie, een vakantie zonder grenzen: zonder religieuze grenzen, grenzen qua afkomst, zonder leeftijdsgrenzen!

Beste vrienden, Leuven heeft hier nood aan: een stad die verbonden wordt door vriendschappen en stoutmoedige mensen die niet wegstaren en zich terugtrekken in hun eigen wereld met gelijkgezinden: gelijk qua leeftijd, qua

achtergrond, status, ... Leuven is een multi-culturele en multi-religieuze, een internationale stad! Maar Leuven is klein genoeg is om te ontmoeten, als er niet zoveel grenzen zouden zijn.

Aan de stad die Leuven morgen zal zijn, daar moeten we vandaag aan werken.

Het Leuven van morgen zal afhangen

- van hoe wij vandaag reageren op de mensen die op de vlucht zijn. Of we ze aan hun lot overlaten of hen verwelkomen als broers en zussen die onze hulp nodig hebben op dit zware moment in hun leven.
- Van hoe wij reageren op de steeds groter wordende eenzaamheid: ouderen worden vaak gezien als een last terwijl ze een vreugde kunnen zijn. Het is onze taak om hen die mogelijkheid te geven.

In Leuven komen we wekelijks samen op vrijdagavond om 16u30: we bidden samen en nadien eten we ook samen: vluchtelingen, kinderen en jongeren, volwassenen: oude Belgen en nieuwe Belgen. Als één familie rond de tafel.

Praat hierover: morgen en overmorgen en ... met wie je ook maar tegenkomt. En sluit je aan in een grote beweging: die voor vrede, te beginnen in onze eigen stad.

En laat ons de uitspraak van onze bejaarden "Wij zitten hier te wachten op de dood" omvormen tot een blijde verwachting, namelijk "Wij wachten op vrijdag, tot wanneer jullie komen!"

Ik dank jullie wel.

Bronnen:

KU Leuven – studentenaantallen: <https://www.kuleuven.be/prodstudinfo/index/50000050.html>

KU Leuven – personeelsaantallen: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Katholieke\\_Universiteit\\_Leuven](https://nl.wikipedia.org/wiki/Katholieke_Universiteit_Leuven)

<http://www.statistiekvlaanderen.be/sites/default/files/docs/LIIM-Leuven.pdf>

(Voorbeelden van psychisch lijden bekijken: zorgafhankelijkheid, verlies aan autonomie, eenzaamheid, wanhoop, verlies van waardigheid, uitzichtloosheid, verlies aan vermogen sociale contacten te onderhouden enz.)

(Bron: <https://www.eoswetenschap.eu/gezondheid/trends-euthanasie>)

(Bron: <https://www.presscenter.org/nl/pressrelease/20180717/euthanasie-cijfers-voor-de-jaren-2016-2017-8ste-verslag-aan-de-wetgevende-kame>)

(Bron: <https://factcheckers.ehb.be/2017/01/23/euthanasie-omwille-van-eenzaamheid/>)